

Zachowanie i nieśność kur a klatki wzbogacone

Autor: dr Izabela Kozłowska

Data: 30 lipca 2017

Już od ponad 4 lat kury nieśne mają do dyspozycji przestronniejsze i wygodniejsze klatki wzbogacone, a to za sprawą Dyrektywy 1999/74/WE określającej nowe normy utrzymania ptaków.

Ich wprowadzenie w 2012 r. wywołało niemałą burzę finansową wśród producentów jaj, którzy musieli ponieść ogromne wydatki na modernizację lub wymianę tradycyjnych klatek. Nie wszyscy jednak byli w stanie sprostać wymaganiom **Unii Europejskiej**, toteż wielu producentów musiało zakończyć działalność. Czy dla tych, którzy „wytrwali”, inwestycja się opłacała?

W niniejszym artykule przedstawiono, w jaki sposób ulepszenie systemu klatkowego wpłynęło na zachowanie się kur i efektywność produkcji jaj. Zaczniemy jednak od krótkiej charakterystyki „starych” i „nowych” klatek...

Wygodniej

Jak sama nazwa wskazuje, **klatki wzbogacone** to klatki lepsze (zdecydowanie!) od poprzedzających je klatek tradycyjnych. **Pierwotnie na 1 kurę przewidywana była powierzchnia mniejsza niż kartka formatu A4 (!)**. Obecnie wynosi ona min. **750 cm²/nioskę**, z czego powierzchnia użytkowa (czyli część bez gniazda) to min. **600 cm²**, a powierzchnia całkowita to co najmniej **2000 cm²**. Minimalne wymiary powierzchni użytkowej to **30×45 cm**. Klatka powinna być wykonana z bezpiecznych materiałów oraz w sposób zapewniający bezpieczeństwo fizyczne ptaka (ochrona przed urazami, skaleczeniami). **Maksymalne nachylenie podłogi nie może przekroczyć 8°**, a sama konstrukcja musi zapewnić łatwe wkładanie i wyjmowanie niosek z klatki.

Pierwotnie na **1 kurę** przewidywana była powierzchnia mniejsza niż kartka formatu A4 (!).

Atrakcja w postaci wyposażenia

Prawdziwą atrakcją dla mieszkanki „nowego” systemu jest wyposażenie klatki, czego nigdy nie doświadczyły lokatorki „starego” systemu, gdyż ten pozbawiony był jakiegokolwiek „umeblowania”. W skład obowiązkowego wyposażenia przypadającego na 1 klatkę wchodzi:

- **karmnik na paszę** (min. 12 cm na 1 kure);
- **pojemnik z wodą** (min. 12 cm na 1 kure);
- **2 poidła** kubeczkowe lub kropelkowe, dostępne dla każdej z niosek;
- **grzęda** (min. 15 cm na 1 kure);
- **gniazdo** (min. 20 cm wysokości);
- **tarka lub papier ścierny** do pazurków;
- **ściółka**, w której ptaki mogą grzebać (w końcu to drób grzebiący).

Odchody oraz wszelkie inne nieczystości są na bieżąco usuwane przez specjalne, ruchome taśmy, dzięki czemu możliwe jest utrzymanie względnie wysokiej czystości kurnika. Ponadto urządzenia wentylacyjne i oświetlenie zapewniają nioskom odpowiedni klimat i temperaturę powietrza.

Odchody oraz wszelkie inne nieczystości są na bieżąco usuwane przez specjalne, ruchome taśmy, dzięki czemu możliwe jest utrzymanie względnie wysokiej czystości kurnika.

Bezpieczniej

Z powodu swych skrajnie małych rozmiarów klatki „starego” typu miały dotkliwy wpływ na dobrostan kur – tak ważnej kwestii politycznej i publicznej w **Unii Europejskiej**. **Wykazano m.in., iż aż 30% kur doznaje poważnych urazów (w tym złamań) podczas wyciągania z klatki po skończonej nieśności**. Z pomocą ptakom przyszła [Dyrektywa 1999/74/WE](#). Zgodnie z nią kury miałyby do dyspozycji lepsze warunki do bytowania i przejawiania naturalnych zachowań.

Niemniej jednak, podobnie jak w przypadku klatek bateryjnych, **klatki wzbogacone** nie dają pełnej możliwości przejawiania wszystkich naturalnych zachowań, gdyż zupełnie niemożliwe jest w nich bieganie, grzebanie, latanie, skakanie, czy trzepotanie skrzydłami. Ponadto znacznie ograniczone są takie zachowania jak kąpiele piaskowe, czesanie piór oraz robienie gniazda.

Porównanie produkcji jaj, spożycia paszy i śmiertelności kur.

Złe strony klatek bateryjnych

W związku z powyższym schorzenia układu motorycznego, który nie ma zapewnionej dostatecznej ilości ruchu, są częstym problemem, z jakim borykają się producenci utrzymujący nioski w systemie klatkowym. Szczególnie powszechne są osteoporoza i będące jej wynikiem złamania, a także schorzenia wątroby.

U kur w klatkach bateryjnych zwiększa się poziom hormonu stresu.

Takie problemy mogą mieć negatywne następstwa w utrzymaniu wysokiej wydajności nieśnej.

Jednak odnotowuje się, iż choroby układu motorycznego są mniej powszechne niż w czasach, kiedy kury stłoczone były w klatkach konwencjonalnych. Zjawisko to może mieć odzwierciedlenie w liczbie i jakości znoszonych jaj. Dodatkowo większa swoboda poruszania się w klatkach wzbogaconych, będąca skutkiem zwiększenia powierzchni użytkowej przypadającej na 1 ptaka, a także urozmaicenia w postaci grzędy, kąpieli pyłowej oraz możliwości grzebania sprawiają, że zachowania kur w chowie klatkowym są podobne do zachowań, jakie wykazują ptaki utrzymywane w systemie ściółkowym.

Można więc powiedzieć, iż z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności lepsze okazują się być jaja znoszone przez kury z klatek wzbogaconych.

Takie problemy mogą mieć negatywne następstwa w utrzymaniu wysokiej wydajności nieśnej. Należy także podkreślić, że niewielka przestrzeń życiowa w **klatkach bateryjnych**, stłoczenie oraz brak jakichkolwiek „rozrywek” wpływają na poziom hormonów stresowych u kur. To z kolei ma odzwierciedlenie w wydajności nieśnej oraz w stanie zdrowia – zarówno psychicznego, jak i fizycznego. Dowiedziono, iż u ptaków utrzymywanych w „starym” systemie zaobserwowano wyższe

stężenie kortykosteronu i niższe serotoniny, co świadczy o zestresowaniu niosek. Z kolei parametry te przyjęły odwrotne wartości u kur utrzymywanych w klatkach wzbogaconych. Kury bardzo dobrze czują się w niewielkich grupach – zmniejszenie obsady minimalizuje ryzyko wystąpienia takich agresywnych zachowań jak pterofagia czy kanibalizm. Takie upośledzenia znacznie częściej występują bowiem u kur utrzymywanych w klatkach aniżeli w otwartych systemach utrzymania.

Lepiej

Nowe klatki posiadają bogate wyposażenie.

Wydajność nieśna kur jest ściśle związana z zachowaniem dobrego samopoczucia i z warunkami życia niosek. Oznacza to, iż poprzez poprawę warunków bytowych możemy wpłynąć pośrednio na produkcję jaj. Jednak zwolennicy systemu konwencjonalnego uważają, iż nieśność kur utrzymywanych w ciasnych klatkach tradycyjnych była większa aniżeli u kur żyjących w systemach ulepszonych.

O dziwo, również parametry spożycia paszy oraz współczynnik jej wykorzystania były lepsze u ptaków trzymanyh w gorszych warunkach. Nie ulega jednak wątpliwości, iż dobrze zaprojektowane klatki wzbogacone zapewniają nioskom warunki do uzyskania wskaźników produkcji na takim samym bądź nawet wyższym poziomie niż u kur utrzymywanych w tradycyjnych klatkach. Oczywistym jest, iż więcej jaj uzyskuje się od kur trzymanyh w lepszych aniżeli w gorszych warunkach, jednak spożycie paszy będzie również większe.

Jakość jest ważna

Warunki bytowe kur mają wpływ też na jakość jaj.

Nie bez znaczenia pozostaje także jakość jaj. Wyższy indeks żółtka oraz lepszą czystość mikrobiologiczną (tj. mniejszą liczbę bakterii na powierzchni skorupy) obserwuje się u jaj pochodzących od kur z klatek wzbogaconych. Można więc powiedzieć, iż z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności lepsze okazują się być jaja znoszone przez kury z klatek wzbogaconych. Dowiedziono także, iż tak ważny dla konsumentów parametr, jak grubość skorupy, pozostaje na zbliżonym poziomie pomiędzy oboma systemami.

Klatki wzbogacone zaprojektowano pod kątem poprawy dobrostanu kur niosek. Oczywistym jest, iż do przejawiania normalnego behawioru kury oprócz pożywienia potrzebują dostępu do światła dziennego, ruchu, kontaktu z innymi osobnikami oraz kąpeli piaskowych. W klatkach bateryjnych zapewnienie tych elementów było niemożliwe. Co prawda, klatki wzbogacone lepiej „imitują” warunki do przejawiania wyżej wymienionych elementów, jednak klatka, czy jest wzbogacona czy też nie, zawsze pozostanie klatką...

Materiał pochodzi z czasopisma „Trouw i My”.

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-
-
-
-

Submit Rating

Ocena 0 / 5. Liczba głosów 0

Na razie brak głosów. Możesz być pierwszy!